

[Eva Møller]

re. Problemet er, at hver gang vi lader skatterne stige, er det de svageste skuldre, der bærer mest, og det er det princip, vi ønsker at bryde med nu, således at vi ikke ustandselig læsser øgede byrder på de svageste skuldre.

Birgitte Husmark (SF):

Til det sidste kan jeg kun sige, at jeg kunne anvise andre metoder end den, der indgår i det her lovforslag, til at lette skatterne for de svageste skuldre.

Som kulturministeren selv fremfører i sine bemærkninger til lovforslaget, lægges der med bibliotekernes betydning for befolkningens uddannelse og oplysning vægt på, at benyttelsen af bibliotekerne så vidt muligt er uafhængig af den enkelte borgers økonomiske vilkår. Og efter den indgangsbøn kommer ministerens forslag om at bryde med den praksis om vederlagsfrit udlån, som har været lovfæstet siden 1950.

På verdensplan har den kulturpolitiske holdning, som har været gældende de sidste 38 år, afspejlet sig i UNESCO's manifest om folkebiblioteker, der siger, at folkebibliotekernes drift bør finansieres helt af offentlige midler, og benyttelsen bør være vederlagsfri for alle. Det har Danmark tilsluttet sig.

Ministerens forslag om at lade kommunerne kræve vederlag for det, der i lovsprog hedder »musikbærende materialer«, er i direkte modstrid med § 1 i lov om folkebiblioteker m.v., hvor der står:

»Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger og andet egnet materiale vederlagsfrit til rådighed.«

Ved indførelse af vederlag vil der ifølge ministerens egne beregninger ske en nedgang i lånertallet på 30 pct. Her vil ministeren altså opnå det stik modsatte.

Ud over det kulturfejdske i dette forslag kommer ministeren på direkte kollisionskurs med ophavsretsloven, som helt klart siger i § 23, stk. 1, 2. pkt.:

»Dog kan eksemplarer af musikværker ikke uden ophavsmandens samtykke spredes til almenheden gennem udlejning.«

Jamen hvad er forskellen på »udlejning« og »udlån mod vederlag«? Den er ikke til at få øje på.

Og hvad er det for krumspring, ministeren forsøger, når han i bemærkningerne til § 2 skriver:

»For at undgå tvivl præciseres det, at bestemmelsen i ophavsretslovens § 23, stk. 1, 2. pkt., om udlejning af musikværker ikke gælder for den i § 1, nr. 1, foreslåede afgiftsordning, som nærmest har karakter af en offentlig afgift for benyttelse af bestemte dele af bibliotekernes samlinger.«

På godt dansk kan jeg ikke finde andet ord for det end »tyveri«. Og så hjælper det ikke, at ministeren i bemærkningerne lover at overveje at forøge det, der i dag er et mikroskopisk rådighedsbeløb, der ifølge lov om biblioteksafgift fordeles til ophavsmænd. Her kræves simpelt hen ophavsmandens samtykke, og det foreligger ikke.

Ministeren forestiller sig, at ordningen skulle kunne administreres for ca. 3 mio. kr. i form af et årskort til voksne á 100 kr. og til børn á 50 kr. For at kunne få det til at fungere vil det være nødvendigt, at musiklånerne udstyres med et kort med billede, for sådan som udlån fungerer i dag, er der mange familier, der bruger det samme lånerkort. Er en sådan administration med identifikationskort for at kunne låne på biblioteket i overensstemmelse med det, regeringen ellers hævder den vil, nemlig formindsket administration og bureaukrati? Jeg spørger bare.

Endelig opererer lovforslaget med den åbenlyse uretfærdighed, at uanset om en kommune har musikudlån eller ej, vil de 32,2 mio. kr. blive inddrevet til staten i form af bloktilskud, altså fra alle kommuner.

Til slut skal jeg sige, at med hensyn til betaling for det, der i lovteksten hedder »særlige serviceydelse«, f.eks. større edb-søgninger, som i dag falder uden for folkebibliotekernes normale aktiviteter, er SF villig til gå ind i en drøftelse af, hvordan der her kan etableres indtægtsdækket virksomhed. Det er vi principielt positive over for.

Så har jeg ikke mere tid, men der er en god del spørgsmål at komme tilbage til.

Povl Brøndsted (V):

Vi er jo i høj grad i en debat om grænsedragning. Vi har talt meget om brugerbetaling på mange områder, og vi ved udmærket, at vi er inde i en udvikling, hvor vi skal sætte nogle græn-